SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. XCVII. No. 143. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 28, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 28-го ЛИПНЯ 1990 Ч. 143. РІК XCVII.

Пам'ятаймо про Україну!

ДІТИ З ЧОРНОБИЛЯ РОЗ'ЇЖДЖАЮТЬ ПО СВІТІ

Джерзі Сиτі, Н.Дж. — Як уже інформовано, дітей із Чорнобиля запросили до різних европейських країн, скавтові організації, а в Мюнхені перебуває 20 дітей на лікуванні з ініціятиви д-р Володимира М'ялковського.

Тепер в німецькій пресі появився репортаж про тих 20 дітей та інтерв'ю з д-ром В.М'ялковським враз із світлинами. Український лікар висловлює надію, що йому вдасться, коли знайде охочі родини гостити дітей, спровадити дальші молоденькі жертви страшного нещастя, яке тепер викликує реакцію та бажання допомогти в цілому світі. Газета „Альґемайне Цайтунг", подаючи репортаж, закінчує його заохотою до читачів зголошуватися на прийняття дітей з Чорнобиля. В тій цілі подане число телефону Української Медичної Служби в Мюнхені. Цей самий щоденник інформує також, що до Мюнхену приїхало 11 дітей з одної школи в Києві, на вимінній базі, бо як відомо, Мюнхен є містом-побратимом Києва. Усі вони знають трохи німецьку мову, що її вивчають у школі.

Також стало відомим, що кубинський президент Фідель Кастро привітав нову туру 255 дітей-жертв чорнобильської катастрофи, які проведуть вакації та лікування на Кубі. Як відомо, Куба запропонувала прийняти 30,000 дітей-жертв атомового вибуху в Чорнобилі і призначила на це курортний комплекс із спеціялізованим медичним персоналом.

На початку липня Франція прийняла на лікування 120 дітей.

Постають нові українські лікарські товариства

Чикаґо (П. Пундій). — Позитивні політичні зміни в Східній Европі та національне й культурне відродження України також zактивізували українських лікарів-патріотів в діяспорі.

Як відомо, українські лікарі зорганізовані у Світовій Федерації Українських Лікарських Товариств (СФУЛТ) візьмуть активну участь у науковому конґресі в Києві та у Львові в серпні. З цієї нагоди українські лікарі поселені в інших країнах зорганізували свої українські лікарські товариства, щоб вступити в члени СФУЛТ та взяти участь у цьому науковому конґресі.

Найперше зорганізувались українські лікарі в Польщі, що вже відбули чотири успішні медичні семінари в Щеціні. Вони 28-го квітня 1990 року заснували Українське Лікарське Товариство в Польщі. Його очолив д-р Іван Душкевич, який виступить з доповіддю на конґресі.

9-го червня 1990 року відбулися установчі збори Українського Лікарського Товариства в Куритибі, Бразилія, яке очолив д-р Лавро Б. Кучинський.

У Великій Британії 17-го червня також відбулися установчі збори Українського Лікарського Товариства, на яких вибрано Управу в складі: д-р Орест Мулька — голова, д-р Лев Юрків — секретар, д-р Ляриса Юрків — скарбник.

А 23-го червня в Празі засновано Українське Лікарське Товариство в Чехо-Словаччині, яке очолили д-р Ярослав Баб'юк, а д-р Федір Янчик є науковим секретарем.

Крім цього в Україні відновлено Українське Лікарське Товариство у Львові, яке очолив проф. д-р Олесь Кіцера, та засновано Українську Медичну Асоціяцію в Києві, які також стали активними членами СФУЛТ.

30-го червня цього року засновано у Києві Всеукраїнське Лікарське Товариство (ВУЛТ), президентом якого став проф. д-р Любомир Пиріг.

СОЮЗОВИЙ ДЕНЬ

Горшам, Па. — Окружний Комітет УНСоюзу Філядельфійської Округи влаштовує в неділю, 19-го серпня союзовий день-пікнік на посілости УСОсередку „Тризуб". Початок о год. 1:30 по полудні. Програма дня складатиметься з піднесення прапорів, відкриття, мистецької програми, у якій виступить ансамбль пісні і танцю „Казка", відзначення заслуженого союзовця.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖ. БУШ ПІДПИСАВ ПРОКЛЯМАЦІЮ ТПН

Вашінґтон. — Президент З'єднаних Стейтів Америки Джордж Буш, продовжуючи традицію відзначування в місяці липні Тижня Поневолених Націй і шануючи закон прийнятий 17-го липня 1959 року Конґресом, яким було встановлено третій тиждень в липні, як тиждень відзначення народів, які перебувають ще в неволі, підписав 18-го липня 1990 року проклямацію Тижня Поневолених Націй, закликаючи американський народ відзначити, спільно з представниками поневолених народів, тиждень різними урочистостями.

У підписаному документі говориться, що частинно домінація режиму над країнами Східньої Европи закінчилася і велика частина цих націй відроджується тепер, приймають демократичну форму правління і поширюють свободу для своїх громадян. Більша свобода і відкритість відчувається також в Совєтському Союзі, який, на думку Президента ЗСА, вступає в нову еру. Свободи ці ще не співмірні з ідеалами суверенности і повної незалежности, але права людини, які колись брутально топтались комуністичними режимами, здобувають собі місце, а політичний плюралізм замінює старі віджилі доґми однопартійної системи, яку засудили усі народи світу.

Президент Дж. Буш підкреслює, що ЗСА доклали чимало зусиль, щоб привернути громадські і політичні права поневоленим націям, але чимало країн залишилися ще під контролею режимів, які, застосовуючи однопартійні ідеології, які противляться національному суверенітетові і основним стандартам моралі, застосовують різні форми поневолення народів та відмовляють їм основних прав, які належаться кожній людині: свободи слова, дії, зборів, преси і релігійного віроісповідування.

„Кожного липня ми відзначуємо Тиждень Поневолених Націй. Відзначім його в цьому році роздумуванням над вартостями свободи, незалежности, самоурядування тощо. Під час цього тижня, — говорить у проклямації Президент, — ми запевняємо для поневолених націй нашу повну мирну підтримку до часу поки вони не здобудуть своєї свободи й незалежности".

Проклямацію президент Дж. Буш закінчив довшою цитатою Томаса Джефферсона, яку він написав коротко перед своєю смертю в 1826 році, у 50-ту річницю державної незалежности Америки і у якій він говорить про вартість індивідуальної і національної свободи.

Союзівка наголошує різноманітність

Союзівка (Г. Колесса). — В кінці минулого тижня, 21-22-го липня гості цієї оселі УНСоюзу були свідками цікавих та різноманітних програм. Кожен вибирав за своїм смаком те, що було найбільше до вподоби. А вибирати справді було з чого: в виступах мистців в залі „Веселки" можна було почути українські пісні, твори легкого жанру, серед яких була лірика, політична сатира та патріотика, а також відвідати чудовий концерт клясичної фортепіяннової музики.

В суботу, в першій частині програми виступила Святослава Качарай, сопрано, при фортепіяновому супроводі Михайла Лева. У виконанні співачки прозвували народні пісні, твори в стилі імпресіонізму, а також пісні легкого жанру. Більшість музики до творів, обробок, як і перекладів текстів належать перу Михайла Лева. Публіка з легкістю сприймала невимушений дзвінкий спів мисткині і обдаровувала її бурхливими оплесками.

У другій частині програми виступив Гриць Гриновець, учасник оркестри Союзівки. Гриць походить зі Львова. Він закінчив культурно-освітнє училище, де вчився на відділі народних інструментів. Він виконав пісні, до яких написав музику і поезію сам. Прозвучали також народні пісні та пісні іших авторів на різноманітну тематику. У цьому виступі взяв участь музика Степан Бень, колишній активний учасник львівських груп „Мандри" та „Рух".

Справжньою прикрасою програм кінця минулого тижня став недільний концерт молодої піяністки зі Львова, що тепер проживає у Празі, Квітослави Білинської-Жумар. Квітослава є переможцем музичних конкурсів в Україні, Західній Европі та Америці. Вона концертувала у Західній Німеччині, Еспанії, Польщі, Болгарії, Австрії, Італії та Швайцарії. В Америці піяністка брала участь в міжнародних конкурсах в Сінсіннаті і Вашінґтоні. В Сінсіннаті їй, як одній з переможців конкурсу, влаштували сольний концерт та концерт з симфонічною оркестрою, які також були передані по американському радіо.

На концерті в неділю прозвучали такі твори: Й.-С. Бах — Токата мі-мінор, В.-А. Моцарт — соната Фа-мажор, Ф. Шопен — скерцо Бе-моль ч. 2, П'ята соната Фішера і „Пісня без слів" та „Колискова" Миколи Лисенка.

Слухаючи виконання Квітослави Білинської не можна не погодитися з оцінкою знаного критика д-ра Вацлава Гольцкнехта: „Її гра є на високому професійному рівні, який свідчить про її великий талант і високі студії. Вона є молодим музиком, який вміє зачарувати публіку і захопити її своєю грою"

Хотілося б особливо підкреслити вміння піяністки точно відчувати стиль виконуваного твору і вжитися в нього. З однаковою майстерністю були виконані твори різних стилів — кля-

(Закінчення на стор. 3)

СССР ЗМОЖЕ ЗМЕНШИТИ ДОПОМОГУ КУБІ

Москва. — У середу, 25-го липня, тут був розповсюджений текст президентського указу, підписаного Міхаїлом Ґорбачовим, який дає всі підстави вважати, що Москва серйозно думає про припинення економічної допомоги своїм сателітам, і перш за все Кубі.

В одному з пунктів указу сказано: „Постановляю... здійснюючи заходи щодо дальшого розширення економічного співробітництва з країнами, що розвиваються, будувати його на принципах взаємної вигоди і взаємних інтересів, керуючись при цьому міжнародними нормами і практикою, виходити з того, що економічна допомога повинна надаватися з урахуванням реальних можливостей нашої країни".

Як зауважує аґентство АП, перед Совєтським Союзом стоять такі проблеми, як низький рівень життя, дефіцит державного бюджету і спад кредитоспроможности на світових фінансових ринках. Як повідомила недавно газета „Труд", торік економічна допомога Совєтського Союзу країнам, що розвиваються, становила 12 біл. карбованців, або 1.4 відсотка валового національного продукту. Значна частина цієї допомоги припадає на долю головних совєтських сателітів, перш за все Куби, В'єтнаму і Анґолі. За американськими даними, совєтська допомога одній лише Кубі становить 4-5 біл. на рік. Москва значно зменшила доставу нафти Кубі, обсяг якої становив 90 міл. барилок на рік.

Совєтський Союз скоротив уже купівлю цукру на Кубі, яка продавала його Москві по цінах, значно вищих, ніж ринкові. Ця система була одним з методів субсидування кубинської економіки.

Аґентство АП зауважує, що офіційна статистика не враховує військову допомогу Москви своїм сателітам. Західні експерти також вважають, що обсяг совєтської економічної допомоги цим країнам є вищий, ніж вказувалося у газеті „Труд".

СПРОВОКОВАНО ІНЦИДЕНТ

Чернігів (УРП, Яків Мостепан). — В районовому місті Борзна на Чернігівщині у понеділок, 23-го липня, стався напад збудженого натовпу, що складався переважно з жінок похилого віку та чоловіків з орденськими колодками, на учасників українського екологічно-національного рейду „Дзвін-90".

Як повідомлялося в „Свободі", рейд організували українці з Москви — члени Товариства Української Культури „Славутич" та Українського Молодіжного Клюбу, з метою піднятт я національної свідомости та активности українців. Похід „Дзвін-90" розпочався 4-го липня і, пройшовши через всі области України, має завершитись 23-го серпня у Каневі.

У наслідок нападу учасники рейду „Дзвін-90" ознайомилися з фолкльорними особливостями місцевого суржика та зазнали легкого побиття. Але, завдяки їхній стриманості справжнього конфлікту вдалося уникнути.

Згодом виявилося, що напередодні прибуття до міста учасників рейду „Дзвін-90", місцевий партапарат разом зі священиками офіційної промосковської Церкви навмисне дезінформували населення, оголосивши на всіх підприємствах та в церквах, що до Борзни, мовляв, з метою захоплення храмів приїздять українські католики.

Після того, як неправда вийшла на поверхню, прості жінки, що брали участь у нападі, слізно просили пробачення у священика УАПЦ, який супроводжує учасників „Дзвону-90".

Члени місцевого осередку УРП заявили про свій намір розпочати детальне розслідування причин інциденту.

М. ҐОРБАЧОВ ПРОСИТЬ ЗАХІД РЯТУВАТИ ЙОГО ПЛЯН ПЕРЕБУДОВИ

Москва. — Генеральний секретар ЦК КПСС і президент СССР Міхаїл Ґорбачов, використовуючи свою зустріч і розмови з прем'єрміністром Італії Джуліо Андреотті признався, що його плян перебудови і взагалі зміни системи та евентуальний перехід совєтської економіки на систему вільного ринку не буде переведений в життя без допомоги „приятелів СССР" на Заході.

Очевидно, західні економічні аналітики не конче погоджуються з теоретичним поясненням М. Ґорбачова і кажуть, що він, маючи великі повновласті, як жодний президент на Заході, і керівництво над Комуністичною партією, яка, не зважаючи на запевнення введення багатопартійної системи, все ще домінує в керівництві СССР, не зробив максимальних зусиль, щоб підвищити ціну карбованця, зупинити інфляцію, підвищити ціни на продукти, як це роблять на Заході, не скоротив субсидій для закордонних держав і навіть не зменшив витрат на зброю і військо, яке чисельно і збросвено стоїть на рівні 1984 року.

В такій ситуації, кажуть аналітики, совєтська економіка буде зазнавати все нових й нових ударів і її не врятують навіть найбільші західні кредити і допомога, половину з якої „з'їдять" комуністичні бюрократи, яких так вчили від малечку, що вони мають паразитувати і жити на державний кошт і кошт беззворотних кредитів, які ніколи не будуть повернені західнім країнам, бо це вже така система господарювання в комуно-московській імперії.

Під час розмови з Дж. Андреотті, яка, як відомо, віднулася у четвер, 26-го липня в Москві, М. Ґорбачов ще раз повторив свій заклик про більшу західню допомогу і кредити на закуп товарів першої потреби і пшениці та іншого зерна. Він також пропонував, щоб західньоевропейські індустріяльні держави інвестували частину свого капіталу в розбудову і модернізацію легкої індустрії і фабрик для перероблення та консервування харчів і ярини та овочів зокрема.

Спостерігачі кажуть, що Дж. Андреотті обіцяв Ґорбачову збільшити допомогу в найближчому часі, а також заохочувати інших европейців, щоб вони змінили свою думку і не вичікували поки вже буде запізно і ціла програма перебудови, демократизації, плюралізму тощо, не завалиться, як хатка з карт. Франція також збільшить незабаром свою допомогу. Західня Німеччина, демонструючи свою „приязнь" до СССР і М. Ґорбачова, а властиво купуючи своє об'єднання, вже виплатила з державної каси перщу квоту в сумі 3.1 більйона долярів допомоги для Совєтського Союзу. Американський економіст з Гарвардського університету Лоренц Саммерс заявив, що країни вільного світу не повинні керуватись емоціями при уділюванні економічної допомоги для СССР без жодних передумов, бо може наступити час, що вони тяжко жалуватимуть своїх потягнень. Наука з Юґославії, колишньої Польщі, Китаю та інших комуністичних країн, які, як зрештою також СССР, ніколи не віддають кредитів.

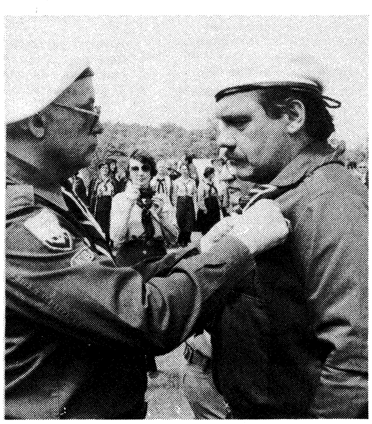
Існує загальна опінія серед економістів, що уряд СССР ніколи не вживав і не вживатиме тепер кредитів та економічної допомоги для піднесення життєвого рівня населення, але в першу чергу скріплював свою мілітарну і поліційну силу, на якій властиво спирається М. Ґорбачов і його режим.

ПРОВІД ПЕРЕДАВ ПЛАСТОВУ ІДЕЮ В УКРАЇНУ

Іст Четен, Н. Й. (ПС ГПБ). — Як уже інформовано тут на пластовій оселі „Вовча Тропа" відбулося в неділю, 8-го липня, святочне передання пластової ідеї в Україну, при співучасті понад 350 пластунок і пластунів та численних гостей.

Вже в суботу, 7-го липня „Вовча Тропа" заповнилася пластунами всіх річників, які приїхали сюди на літнє таборування, як також членами Головного пластового проводу для спільних нарад і підготови недільного історичного моменту.

В неділю, о год. 9-ій ранку капелян Українського Пласту в ЗСА о. крилошанин Богдан Смик відправив в каплиці торжественну Службу Божу, в часі якої більшість присутніх пластунів приступило до св. Причастя, в тому представник відновленої організації Пласт при Науковому Товаристві ім. Шевченка у Львові Олександер Криськів, що займає також пост голови Обласної ради.

Голова ГПБ пл.сен. О. Гаврилюк припинає О. Криськову пластову лелійку.

(фото: ред. М. Коломиєць)

До нього звернув о. Б. Смик свої слова глибоко поетичної та зворушливої проповіді, в якій згадав, що цього дня пластуни переживають великий день, який чекали довгі роки. Він звернув увагу на майже 80-літню світову історію пластової організації і цитуючи пластовий обіт пригадав, що „ми не зломили своїх присяг" і проміряли терністі шляхи України, Сибіру й чужини, щоб до „щастя й волі повести нашу вітчизну". Він закінчив прохання до друга з України, щоб цей передав щирий пластовий привіт Батьківщині і щоб він з пластунами-друзями запалив там ватру на Божу славу, а ранком по святій молитві підняв з ними наш прапор і заспівав на всю Україну: „Прапоре наш, замай нам гордо в славі".

Здається що після цих слів пісня-молитва „Боже Великий, творче всесильний" звучала виїмково торжественно і сильно із грудей усіх зібраних пластунів та їхніх родин.

Негайно після Богослуж-

(Закінчення на стор. 3)

В АМЕРИЦІ

ГОСТРУ РЕАКЦІЮ викликав виступ президента Джорджа Буша в середу, 25-го липня, в нюйоркському готелі „Валдорф-Асторія", який відрізнявся різкістю та прямою критикою ліберально-демократичної влади **стейту і міста. Сенатор-демократ Даніел Мойниган сказав,** що „ніколи в історії ніхто не говорив про це місто такі речі, такими термінами ми не говорили навіть про Китайську Народну Республіку". Промова президента Дж. Буша викликала гнів демократів-лібералів тому, що він звинуватив **їх у всіх бідах метрополії: „Нюйоркці хочуть перемін,** припинення грабунків та відкритої торгівлі наркотиками Там де панує ліберальне, правління висліди однакові: погані школи, небезпечні вулиці та великий дефіцит". Дж. Буш закликав прикласти якнайбільше зусиль, щоб зберегти республіканську більшість в Сенаті стейту, як „передову лінію оборони проти ліберального губернатора". Це був перший відкритий виступ Президента проти губернатора Маріо Квомо, який в свою чергу постійно критикує внутрішню політику Адміністрації Дж. Буша. Сенатор-республіканець Алфонс Д'Амато підтримав **твердження Президента про ситуацію в Ню Йорку: „Ніхто не повинен ображатися на Президента, тому, що він сказав правду. Я цілком згоджуюся з ним у тому,** що мешканці Ню Йорку живуть в страху".

СЕКРЕТАР ДЕРЖАВНОГО СКАРБУ Ніколас Брейді сказав, що Адміністрація Джорджа Буша схиляється до обмежень у виплачуванні вкладникам забезпеченої федеральною владою частки 100,000 дол. Особи, або фірми отримають цю частку незалежно від того, чи вона була вложена на один, чи на кілька рахунків. Своїм виступом перед сенатською банковою комісією Н. Брейді назначив напрям змін політики Адміністрації у системі забезпечення грошових вкладів у крайових банках. Крах щадничо-позичкової індустрії, як відомо, коштуватиме 500 біл. дол. і **левину** частину цих втрат будуть змушені покрити платники податків.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ підтримала вето президента Дж. Буша на законопроєкт про підтримку сім'ї. Як уже повідомлялось, Сенат розпрацював законопроєкт, який охоронятиме права членів сім'ї на тимчасове звільнення з праці з важливих причин, як: народження дитини, піклування хворими і т.д. Як республіканці так і демократи висловили велике розчарування: „Буш переміг, американська сім'я програла". Президент пояснював своє вето неохотою Федеральної влади втручатися до приватних справ працедавців, хоча під час виборчої кампанії у 1988 році він проголошував діяметрально протилежні погляди. Спонзор законопроєкту демократ з Коннектикат Крисфофер Дадд сказав, що **„Президент** матиме цей **законопроєкт на своєму столі кожного року його президентури".**

У СВІТІ

У ЖЕНЕВІ НА НАРАДАХ організації нафто-експортних країн (ОПЕК) Ірак таки здобув політичну перемогу, бо примусив Кувайт і Об'єднані Арабські Емірати погодитись на зменшення видобутку нафти, що у наслідках принесе підвищення цін нафтової ропи в усіх державах ОПЕК. Успіх Іраку на женевській конференції приписується швидким та успішним переговорам між Іраком, Кувайтом і Савдійською Арабією, що за них взявся президент Єгипту Госні Мубарак. Офіційні чинники Кувайту та Об'єднаних Арабських Еміратів заявили, що погодились на квоту видобування нафтової ропи 1.5 міл. барилок денно, що в загальному для всіх держав ОПЕК дасть суму 22.5 міл. барилок денно.

ЩОБИ ЗДОБУТИ НЕОБХІДНУ для відбудови його занепалої економіки закордонну тверду валюту, Совєтський Союз погодився дати до продажу свої нешліфовані діяманти через міжнародний картель, що знаходиться під контролею фірми Де Бірс з Південної Африки. Москва зробила цю торговельну умову із швайцарським відділом згаданої фірми, що дає їй змогу дальше твердити, що СССР не підриває своєї політичної підтримки африканських чорних націоналістів, які виступають проти апартеїдського уряду Південної Африки. Підписання контракту в цій справі з СССР було подане до відома в Люцерні фірмою Де Бірс, через відділ котрої в Лондоні проходить 80 відсотків нешліфованих діямантів на світовий ринок.

ПРИГОТОВЛЯЮЧИСЬ ДО ТОГО, що в найближчому часі велика економічна допомога Совєтського Союзу урветься, уряд президента Фіделя Кастро починає попереджувати своїх громадян, щоби були готові на найгірше. Після впровадження на Кубі гасла „Соціялізм або смерть" уряд Кастра послідовно приготовляє своїх громадян до свого роду воєнної суворости в усіх ділянках щоденного життя, при цьому підкреслюючи, що Куба готова до всенародної мобілізації та цілковитої ізоляції, якщо цього буде потрібно, щоби задержати комунізм на своєму острові. До таких приготувань змусили Кубу події у країнах Східньої Европи, колишні торговельні партнери Куби, що почали останніми часами переходити на ринкову економіку та капіталістичну систему. Одначе найбільшим ударом було те, що СССР повідомив уряд Куби, що з 1991 роком міняє свою торговельну політику, а радше базуватиметься на ринкових цінах даних товарів. Це в основному означає, що Куба мусітиме платити твердою валютою за нафту та машинерію, які досі отримували від СССР по дуже знижених цінах.

АНГЛІЯ ПРОГОЛОСИЛА, що плянує до половини 90-их років відтягнути з Европи 33,000 із 66,000 своїх вояків. Крім того плянується зменшити загальний військовий набір в Англії на 18 відсотків. Такі цифри подав секретар оборони Том Кінґ, пропонуючи парляментові великого засягу зменшення в усіх галузях збройних сил країни. Серед інших пропозицій є зменшення воєнних кораблів із 50 до 40, зменшення вояків повітряних збройних сил з 89,000 до 75,000 та армію із 160,000 до 120,000 осіб. Все це в наслідок загальної думки, що СССР тепер представляє значно меншу небезпеку.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Дві добрі події в Америці

Дня 20-го липня ц.р., листом до президента Джорджа Буша зрікся свого становища член Верховного Суду Вілліям Бреннан. Як причину свого рішення подав свій пізній вік, 84 роки, що не дозволяє йому виконувати обов'язки, які потребують постійної великої натуги. В. Бреннан став одним із дев'яти членів Верховного Суду з призначення президента Д.Д. Айзенгавера тому 34 роки. Але він завів Айзенгавера, республіканця, бо став у Верховному Суді одним з найбільш ліберальних суддів. Його зречення дає можливість президентові Бушеві призначити когось, який буде більше рахуватися з цією традиціональною і консервативною філософією — притаманною Республіканській партії. Це справа великої ваги з уваги на промінентну ролю, що її мав і має Верховний Суд, покликаний до життя у 1789 році. Його формальним завданням було (і є) бути правильним інтерпретатором Конституції, щоб нижчі судові інстанції або Конґрес і Уряд не порушували її. У практиці виявилося, що ця ніби суто-юридична функція почала впливати на найбільш актуальні і найболючіші життєві відносини у країні. Такими справами є молитва у публічних школах, кара смерти для злочинців, аборти вагітних дівчат і т.і. Ясно, що хоч теоретично кожний суддя має триматися ,,букви закону'', проте він тільки людина і при всій своїй льояльності супроти кодексу законів — діє під впливом власного суспільно-політичного світогляду, під впливом власної життєвої філософії. Особливо у теперішньому часі, в добі революції у світі поглядів на мораль і етику та в добі жахливого зросту злочинства — рішення Верховного Суду встрявають у практику життя пересічних громадян.

Призначування членів Верховного Суду — це конституційне право й обов'язок кожночасного президента. Тому, що — як уже згадано — членство у Верховному Суді досмертне, то тільки смерть або добровільне зречення уможливлює президентові виконувати цю функцію. Вона обмежена конституційною постановою, що кожний кандидат президента мусить дістати апробату від Сенату. А що у теперішньому Сенаті демократи мають більшість у відношенні 57:43-ох республіканців, то переведення відповідного компромісового кандидата — це дуже складна і трудна справа. За президентури Роналда Реґена сталося таке, що ліберальним демократам у Сенаті вдалося провалити у голосуванні президентського кандидата Роберта Борка, дармащо той юрист був колись професором конституційного права. Тепер вже почалися спекуляції довкола політики Дейвида Сутера.

Друга добра подія, яка сталася в Америці цього самого дня — це рішення федерального Апеляційного Суду, яким скасовано присуд нижчого суду, за яким вправді звільнено колишнього заступника голови Ради Безпеки, підполк. Олівера Норта з шести різних закидів, але засуджено ще за три — у затяжній процедурі у Конґресі і суді. Вона стосувалася так званої афери Іран — ,,контрас''. Це був засекречений продаж одного транспорту зброї Іранові і передача отриманих грошей протикомуністичним партизанам в Нікараґуа. У шестиденному переслухуванні у Конґресі у 1987 році Олівер Норт поводився так гідно і зізнавав так переконливо, як американський патріот, що здобув собі загальне признання і президент Реґен назвав його ,,національним героєм''. Усе ж демократичний Конґрес, який найняв для цієї справи спеціяльного прокуратора, не дав за виграну і судив Норта. Засудили його тільки за знищення деяких секретних документів, до чого він признався, за дві інші малі провини і за затаєння привласнення 150,000 дол. Апеляційний суд, перекреслюючи цей присуд, підкреслив, що Олівер Норт зізнавав у Конґресі, діставши запевнення, що його зізнання проти нього не використають. Лава присяжних суддів і суддя теж злегковажили собі законну постанову, що засуджувати підсудного можна тільки тоді, коли його вина ,,не підлягає сумівові''. У даному випадку був сумнів.

Звільнення Норта має поважне морально-політичне значення і може мати й практичні наслідки. Окрема судова розправа судила й засудила зверхника Норта — колишнього віце-адмірала Пойндекстера. Оборона зголосила відклик і рішення Верховного суду у цій самій справі щодо Норта — може мати корисний вплив для Пойнедекстера. Далі: Олівер Норт найбільше потерпів, бо нагінка проти нього примусила його зректися дальшої блискучої військової кар'єри. Але тепер, коли він отрясеться від судових турбот — він матиме відкритий шлях до державно-політичної кар'єри. Надзвичайно популярний і загальношанований, ще розмірно молодий, може стати сенатором чи губернатором — його вже давно називали, як можливого кандидата Республіканської партії. Олівер Норт — людина дуже скромна — невідомо, чи захоче встрявати активно в це ,,політікум'', від якого болюче несправеливо потерпів.

Анна Галя Горбач

ШЛЯХ ДО ПРАВИЛЬНИХ ДІЙ

Дуже актуальна бесіда між порівняно молодою письменницею-публіцисткою Катериною Мотрич (1947 року народження) та поетом і громадським діячем Іваном Драчем заторкнула цілу низку пекучих проблем українського суспільства, — ідеться тут і про сучасний катастрофічний стан духовного спустошення серед українського люду внаслідок масової політики винародовлення з боку російського централістського шовінізму, що привів українську людину до відречення від власного національного буття, і про аналізу об'єднаних в Народному Русі України за Перебудову, елементів, яким партократія України закидає екстремізм та націоналізм, а їхні вияви непримиренности з суспільно-політичними порядками використовує для нападів проти українських письменників, що стали в оборону рідної культури, далі також і про неспроможність деяких членів Народного Руху України за Перебудову та представників партократії в Україні вести політичний діялог та навчитися толерантности.

Катерина Мотрич, добре обізнана з багатогранною проблематикою, висловила також деякі дуже песимістичні думки про можливість загибелі української нації як такої і перетворення української людности в ,,злоякісне або доброякісне новоутворення на російській плоті" (стор. 115). Іван Драч куди оптимістичніше оцінює ситуацію і кладе вагу на творчу, конструктивну роботу, на спроможність до компромісів, здатности навчитися політичної грамоти, шукання шляхів порозуміння з людьми, які — як він пише, — ,,наразі не хочуть шукати цих компромісів".

У непримиренному ставленні представників партократії України до Народного Руху України за Перебудову Катерина Мотрич бачить глибокі сліди сталінщини з її погордою до людини і народу. Після того як кілька поколінь українців пройшли нестатки та виснажливу, копійками плачену, працю у вірі, що нащадкам буде краще жити, українська людність віч-на-віч економічної та екологічної катастрофи зневірилася у всьому. ,,А там, де кінчається віра", — пише вона, — ,,починається подвійна мораль, хаос, плодяться нероби, злочинці, гребуни. Демократизація виявила всі наші вади, зірвала струп, за яким ховалася справжня болячка радянського суспільства".

Іван Драч стверджує що Рух активніший і сильніший у західніх районах України, тоді коли на східніх землях, за винятком Київщини, він дуже слабо поставлений. Тут він приходить до висновку, що люди зі Західньої України ще не втратили спосібности до сумлінної праці. ,,В Східній Україні", — пише І. Драч, ,,— вражає безгосподарність, анахронізм. Народ живе за інерцією, без відповідальности, без поваги до себе. На цьому ґрунті утворилося провалля в економіці та всьому нашому житті...".

На нашу думку, бесіда хоч заторкає найпекучіші питання, що вимагають своєї розв'язки, то вона залишається десь надто абстрактною, як зрештою і низка інших подібних публіцистичних творів, де автори волюють оперувати натяками, потішають себе і нас містичними тлумаченнями, що разом ми пережили 4,000 років від Трипілля, переживемо і порівняно короткий історичний етап УССР. Що бракує усім цим аналізам це конкретне представлення речей, та повна правда, якої вже домагається наймолодше покоління, як оце читаємо у молодого автора Михайла Черничука, що у своєму гостроактуальному романі ,,Фарисеї" (,,Дніпро", 5-7 90, стор. 37) зауважує у діялозі героя з товаришем, що рішений виїжджати закордон, ,,Історія не терпить напівправди. Якщо очищення, то вже до кінця!... Якщо гласність, то для всіх і про всіх!".

Для українців центральних і східніх земель Західня Україна чомусь уосіблена в екзотиці Гуцульщини, майстри якої вміють будувати і різьбити чепурні хати. Ніхто зі східніх авторів, що досі писав про життя західніх районів України, не поцікавився як жив і ріс цей край, як виникли в ньому ці позитивні суспільні структури, що дають досьогодні конкретні непогані наслідки. Це вони сприяли створенню сильних громадських неформальних організацій, що стали підбудовою сьогоднішнього суспільно-політичного життя. Порівнюючи із ,,імперським думанням" східньо-української молоді (як висловився один наш великий вчений) кожен шануючий себе молодий інтеліґент Західньої України уважав своїм обов'язком, починаючи від середніх кляс гімназії, працювати під час вакацій у читальні. Постійним працівником у своєму селі був священик чи учитель, який з тим селом і його людьми зрісся. Вони вели драматичні та хорові гуртки, привчали книговодства в кооперативі, а центральна львівська інтеліґенція, що покінчила високі економічні школи в Чехо-Словаччині, організувала кооперативні, сільськогосподарські, молочарські, ветеринарно-медичні курси для сільської молоді. Учительки, для яких не було праці у керованих польсь-

(Закінчення на стор. 4)

ЛЬВІВСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ „МЕМОРІЯЛ"

Від декількох років перебудови в СССР існує сітка доброчинної організації званої Всесоюзним добровільним історико-просвітницьким товариством ,,Меморіял". Українське республіканське товариство ,,Меморіял" входить на федеративних засадах до всесоюзного Т-ва ,,Меморіял", а частиною Українського республіканського т-ва є Львівська реґіональна історико-просвітницька організація ,,Меморіял".

Львівський ,,Меморіял" був створений 27-го травня 1989 року на установчій конференції зацікавлених організацій і громадян, де оформлено та затверджено його статут і схвалено резолюції. В положеннях статуту й резолюцій уточнено завдання і ціль організації, як також і методи, котрими організаціями працюватиме для осягнення її цілей. Статут львівського ,,Меморіялу" створений і затверджений такими організаціями: Західній Науковий Центр АН УССР, Інститут Суспільних Наук АН УССР, журнал ,,Жовтень" (тепер ,,Дзвін"), Спілка письменників України, Львівське відділення, підприємства ,,Електрон" і ,,Кінескоп" та газети ,,Ленінська Молодь" (тепер ,,Молода Галичина").

У сучасному процесі відродження української духовости й національної свідомости львівський ,,Меморіял" є найактивнішою серед інших організацій, маючи свою діяльність спрямовану конкретно на встановлення й документування розмірів протиукраїнського терору від 1939 до 1980-их років, регабілітації жертв державного терору та утвердження історичної правди українського національного процесу. В політичному напрямі ,,Меморіял" працює згідно з програмою Народного Руху України за Перебудову для здобуття демократичним реформаційним шляхом політично й економічно незалежної суверенної держави Української Народної Республіки. В цій ділянці ,,Меморіял" у своїх програмових заложеннях відображує ідеали розвиненого в сучасному світі гуманізму, (руху за права людини), ставлячи перед собою остаточну ліквідацію сталінізму й неосталінізму у всіх сферах суспільного життя, створення дійових ґарантій невідворотности процесу демократизації, відродження й утвердження гуманізму.

З опублікованих матеріялів львівського ,,Меморіялу" видаються три основні напрямки його програми, котрі є центральними в сучасному розвитковому процесі на Україні: політичний, реабілітаційний та харитативний.

У напрямі політичному — це заходи за реалізацію усіх пунктів програми НРУ з кінцевою метою побудови незалежної й суверенної правової української держави; утворення демократичних правових стосунків у республіці, припинення репресивности й, беззаконности й дискримінації у стосунку як до окремої людини, так і до народів; старання про громадську, політичну та правову свідомість громадянства, в тому за постачання йому правдивої й нецензурованої інформації згідно із засадами свободи думки, слова та віровизнання; старання про рятування української природи через активну участь організації в екологічному русі й організовані виступи проти Міністерства атомної енергетики, котре діє на шкоду народові і його землі. В міждержавних та міжнаціональних відношеннях ,,Меморіял" засуджує вживання насильства при полагодженні виринаючих конфліктів.

У ділянці регабілітації та очищення української минувшини від спотворень, перекручень, замовчувань та фальшу програма ,,Меморіялу" передбачає організацію акцій за вшанування й увіковічнення пам'яті жертв сталінського ґеноциду й фашистських репресій, особливо акцію удокументування масового голоду на Україні 1932-33 років та репресій і депортації українського елементу у періодах перед і після Другої світової війни. В цій цілі організація збирає, зберігає, упорядковує та популяризує відомості, свідчення, спомини очевидців, архівні матеріяли, а також і матеріяльні цінності й реліквії, пов'язані з фактами й обставинами репресій, для відтворення історичних фактів і популяризації їх серед народу. Для увіковічнення цього трагічного періоду нашої історії організація створить для всього львівського реґіону Меморіяльний комплекс-пам'ятник жертвам сталінського і німецького націонал-соціялістичного терору у Львові, (із загальнодоступним архівом, картотекою, музеєм та бібліотекою), та відповідні пам'ятники в місцевостях поповнення обома режимами масових терористичних актів і поховання жертв. З ціллю реабілітації минувшини та встановлення історичної справедливости в оцінці громадських, політичних та мілітарних організацій, (ЗУНР, УГА, ЧУГА), організація, спільно з відповідними урядовими комісіями, дбатиме про поіменні реабілітації визначних політичних діячів даного часу. Конференція ,,Меморіялу" вимагає від партійних і державних органів повного виявлення жертв репресій, місць масових похоронень, знищених пам'яток культури й науки, і виявлення поіменно всіх катів-злочинців масового терору на Україні.

Третім комплексом програмових завдань ,,Меморіялу" є допомога переслідуваним та їхнім родинам. Це передусім допомога юридична, а в деяких випадках і харитативна. В тому старання організації йдуть за пільгову категорію соціяльного забезпечення для репресових і реабілітованих, (принайменше таку, якою користуються злочин-

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про один концерт у серці Мангеттену

Літні концерти та театральні вистави у природі — це ніяка новина і вони відбуваються скрізь, а вже зокрема багата на них наша країна. Музичні фестивалі, опери, виступи солістів — це немов частина літнього відпочинку у всіх мальовничих закутинах ЗСА і всі вони втішаються великою популярністю. Цей приємний спосіб вакаційної розваги широко прийнявся вже і у нас: концерти на Союзівці, фестивалі в Ґлен Спей, Ню Джерзі чи Філядельфії, музичні вистави у Гантері — все це популярні та улюблені імпрези, які збирають велику кількість публіки.

Нам довелося уже бути на різних того роду імпрезах — американських і українських, але пережити це у серці Мангеттену, серед хмародерів та гуку метрополії світу — нам довелось вперше.

Чому цю закутину, втиснену поміж будівлями Лінкольн Центру із дослівно декількома деревами. називають ,,Демрош парком" — справді важко пояснити. А все ж там трохи квітів, розставлені лавки та примурівки, які запрошують до відпочинку, і відбуваються літні концерти. Здається, ми не пережили б такого концерту в серці Мангеттену якби не те, що один із них в цьому літньому сезоні давав наш скрипаль Олег Криса. А пережиття було справді цікаве і сповнене контрастів та дивовиж.

Оглядаємо публіку, що свобідно розсілася, хто де і як захотів. На лавках, на землі, під деревами. Шукаємо наших знайомих, але їх нема — публіка — це перекрій населення Ню Йорку. Ось біля нас молодий хлопець зі заплетеною короткою ясною косою пригортає свою чорну приятельку тісно до себе. З другої сторони старий чоловік у широкому солом'яному брилі читає кишенькове видання кримінальної повісти, на землі присіла гарненька китаєчка і на колінах пише листа. А там недалеко ціла родина: молода мати з немовлям при грудях, батько годує дволітню донечку, що постійно відбігає від нього і танцює до такту музики, а подружжя на лавці розклало цілу вечерю із паперовими тарілками та кубками.

А все це відбувається під час концерту, який через голосники заповідає слухачам у парку і в радіостанції коментатор **WQXR**, *представляючи всім українського скрипаля.*

Слухаємо музику, що ллється, як звичайно, легко і майстерно і ставимо собі потиху запит: як можна грати у таких дивних обставинах і як можна найти надхнення особливо потрібне у виконуванні концерту? Але, либонь О. Криса не зважає на оточення, не зважає на гуркіт літаків, що раз-у-раз прорізують безхмаре у цю вечірню пору небо, на безперевний, рівномірний шум якоїсь машини у сусідній будівлі та свист сирени рятункового авта. Він з питоменним йому захопленням грає сонати Равеля і Бетговена та мелодії Прокоф'єва, а ця дивна різношерста публіка, що слухає концерту, немов мимоходом, не щадить щирих оплесків. Поміж точками не бракує і слова від ,,спонзора", а накінець подяк усім, що допомогли зорганізувати імпрезу; це призначене для передачі в радіо, але й учасники концерту мусять усе вислухати, хоча і це їх не зворушує, бо всіх їх сюди притягнула музика.

Здається, що більшість із них почула вперше гру українського скрипаля, як і тисячі слухачів радіо, що також брали участь у тому концерті ,,мимоходом", може їдучи автом, а може при вечері чи при домашній праці.

Червоне сонце спливало у ріку Гадсон, а Ню Йорк дзвенів своєю питоменною вечірньою музикою: автомобілів, крику і стукоту. Але поміж тими, так щоденними, звуками ми все ще чули чистий, як гірський потік, звук смичка нашого українського скрипаля.

О-КА

Святослав Гординський

Ранок

Стоїш між квітами. Від сонця жмуриш очі.
Якийсь невгадливий вони втаїли сон,
Ще в пам'яті на дні дрімає важкість ґрон,
Безтямки зірваних в саду сновиднім ночі.

Та подув ранішній, що з далини прийшов,
Цілує кучері, розбурхує волосся,
І те, що в глиб очей озерних уляглося,
Хвилюється, росте, струмує в тілі знов.

Так, груди випнувши, у час, як небом чистим
Спливає в мушлі рук акацій білий дим,
Під небом радісним, під небом молодим,
Вщерть юністю напоєна струнчиш ти.

(Із збірки ,,Поезії").

Д-р Михайло Паламар

КИЇВ — ГОРОД КИЯ Й СТОЛИЦЯ КИЇВСЬКОЇ ІМПЕРІЇ

IV.

,,Повість временних літ" Нестора перелічує також племена українських земель. Поруч полян і деревлян — між рікою Прип'ять і її допливами Гориню та Тетеривом. Дуліби жили на заході від дерев'ян — сучасна Волинь і Холмщина та північна Галичина, що звалось пізніше бужанами від ріки Буг, а тиверці над середнім Дністром і уличі в Причорномор'ї між ріками Богом і Дунаєм. Нестор згадує також хорватів, що жили на півдні в Посянні, горішньому Подністров'ї та Закарпатті, які за Дворніком входили до Антської імперії. Ці т.зв. білі хорвати також брали участь в поході Олега Віщого на початку X сторіччя на Візантію, а після смерти Святослава Завойовника були включені до Моравії, про що згадують чеські та інші чужі джерела. Отже не міг Нестор записати в ,,Повісті временних літ", що 981 року Володимир Великий забрав т.зв. Червенські городи від ляхів, що згадано раніше в цій статті. Не міг таку вставку зробити й монах Сильвестер, який перебрав літопис Нестора 1116 року й переніс до Видубицького монастиря в часах приходу на київський трон Володимира Мономаха.

Як відомо, з кінця XIV і на початку XV сторіч появились відписи ,,Повісти временних літ", а рукопис Нестора пропав... Отже, згадувані зміни чи помилки могли робити переписувачі, що інколи залежало й від того, для кого копія була виготовлена. Досить цікава копія литовського князя Богуслава Радивила, звана Радивиловською, яку він подарував 1668 року Кеніґсберзькій бібліотеці, а 1761 році її відкупила Петроградська Академія Наук (тепер у Ленінґраді). В цій копії є чимало мініятюр до вивчення, але в них є чужі впливи. ,,Давніші з них робив пером і брунатною фарбою новгородський мистець-графік... Пізніші виконав німецький мистець пензлем і чорною фарбою... У пізніших... зброя там переважно німецька XV століття..." (Я. Пастернак, Археологія України, стор. 542).

Нестор також згадав сіверян на лівому боці Дніпра-Славутича над ріками Десною, Сеймом і Сулою, тобто на сучасній Чернігівщині та Полтавщині. Далі на схід він не згадав слов'янських племен, бо там за його часів кочували половці, а перед ними — печеніги, але за візантійським історіком Прокопієм та арабськими хронологами й географами в Подонні та Приозів'ї жили численні слов'янські племена. Нестор також згадав племена Білорусі на північ від ріки Прип'яті та словен в околицях Новгороду. Отже, Київська імперія, під час її найбільшого росту, ,,сягала на півдні до Карпат, Чорного й Озівського морів і Кавказу, на захід і північ по ріку Вислок, Вислу, Німан, Фінлядську затоку і Ладозьке озеро, на схід до Волги і Каспійського моря. Територіяльно і мілітарно — це була найбільша держава в середньовічній Европі" (Я. Пастернак, Археологія України, 1961, стор. 543, 546).

Дослідженню ,,Повісті временних літ" присвячено сотні праць. Вже в 1774 році її перекладено на німецьку мову. А в XIX сторіччі вона була в перекладі на майже всі европейські мови, включаючи англійську в 1930 році. Нестора літопис зберігся в збірниках, де, звичайно, він є першою частиною. У найбільше чистій формі відпис переховався у двох збірниках. Одна версія зі суздальського збірника званого Лаврентійський, яку писав чернець Лаврентій 1377 року, — друга з волинського збірника зв. Іпатський (від імени монастиря, де зберігався) закінчений прибл. 1425 року. Першу частину Іпатського збірника заповнює ,,Повість временних літ", де події доведені Нестором до 1113 року. Наступна частина збірника — це Київський літопис, який дає відомості до 1200 року, а третю частину збірника заповнює Галицько-Волинський літопис, де історичні події доведені до 1292 року. ,,Повість временних літ" Нестора за Б.Д. Грековим є ,,одним з виявів людського генія, якому доля дала невмирущий інтерес протягом віків", Ґ. Ф. Міллер та А. Шлецер писали, що ,,жадна нація не може пишатися таким скарбом" (Н. Полонська-Василенко, Історія України, 1972, том I, стор. 14).

В початках цього допису була згадка проф. Ф. Дворніка, як то деякі дослідники пробували зробити з творця першої польської держави — Мєшка 1-го (в X сторіччі) норманістом, скандинавського походження, але польська історіографія цього не прийняла, притримуючись своєї династії П'яста. Подібні спроби були й для східніх слов'ян, які дещо вдалися норманістам, бо державне життя Руси-України занепадало після середньовіччя. Але розвиток історографії, як і споріднених з нею наук, головно археології в XIX-XX сторіччях дають врешті незаперечні підстави ствердити, що Кия династія існувала до кінця середньовіччя в Русі-Україні.

Тут, здається буде найкраще закінчити цю статтю словами академіка М. Грушевського з кінця 1-го тому (10-томової Історії України-Руси), де він зазначив, що ,,норманську теорію" розбиває цілковито ,,льокалізація руського імени на київській околиці й існування Руси в полудневих краях"... коли Рюрика ,,з його братами не могло бути й на світі" (стор. 624). Отже, виявлення на основі різних джерел неістотність ,,норманської теорії" (яка була придумана й для поляків) треба повторити, що Кий започаткував Київську династію в ранньому середньовіччі, яка існувала до 1340 року й кожний науковець-дослідник, без огляду на те, що він говорив чи писав раніше, повинен, здається, врешті сприйняти це, як удосконалення в своїй власній науці, не звертаючи уваги, що писатимуть чужі історики, адже наука без ,,теорії" буде ближча властивої науки...

Український фестиваль у Балтиморі

В днях 23-го і 24-го червня українська громада Балтимору влаштувала у міській залі свій традиційний, 16-ий з черги, фестиваль. Фестиваль підготовив Комітет, що його очолив Андрій Чорний, та який включав представників місцевих організацій, зацікавлених участю в цій імпрезі. У фестивалі взяло участь майже півсотні різних організацій, мистців і підприємців.

Кличем цьогорічного фестивалю було „Україні — незалежність!". Тому і вхід на залю прикрашено великих розмірів постаментом із золотим тризубом, побіч нього приміщено національні прапори, а між прапорами напис „Незалежність для України!". Над ц'їм трудилися Б. Войтович, В. Верний та інші. Зразу за постаментом з українською символікою приміщено виставку різних мап України та світлин її культурних й історичних пам'яток, інформації про державний період України (виставка паперових грошей УНР), про сучасний екологічний стан. Ці виставки були організовані Климентієм Баб'яком, референтом інформації Комітету.

На окрему згадку заслуговує виставка українського народного мистецтва, організована 59-им Відділом СУА (мґр Лідія Лемішка, Н. Зінкевич, Я. Солган). Цьогорічну виставку цих шедеврів приміщено на столах у відкритому центральному положенні і вона була дуже приваблива. При виставці СУА демонструвалося вишивання (мґр Іванна Чорна). Не менший ефект мала виставка різьби Василя Верного, також розложена на столах. І врешті, як і в минулих роках, неукраїнська публіка цікавилася станком мисткині Галини Мудрої, подивляючи і фотографуючи її писанки та демонстрації писання. Були ще станки писанок Надії Войтович і Ніни Гнатишин, а також Роксоляни Ґіліцінської з Філядельфії з їхніми своєрідними стилізаціями.

Проф. Василь Палійчук цього року виставив свої скульптури з воску під назвою „Чорнобильські краєвиди", демонструючи одночасно творчий процес. Образотворче мистецтво було представлене творами з ґалерій Оксани Ванчицької і Любомира Люби з Філядельфії, які кожного року беруть участь у фестивалі, і картинами українських мистців. Був великий вибір в огляданні і купівлі, бо представлені були різні види техніки і тематики. І так в олії вирізнялися картини, повні руху і динаміки („Аркан" та баталії) відомого мистця Юрія Гури. Грою ніжних кольорів чудової природи чарував глядачів незрівняний Яро Плав'юк. Численні акварелі, ніжні і витончені маки, соняшники, волошки — це праці мисткинь Слави Гнатів і Володимири Васічко. Можна було оглянути гарно виданий каталог Американської Артистичної Ліґи і там знаходимо прізвище Володимири Васічко — її аквареля „Березовий ліс" була вирізнена і нагороджена на 61-ій виставці картин („Ґренд Нешенел Екгибишен") у листопаді 1989 р., вона має теж свої праці в престижевих ґалеріях Ню Йорку.

Були теж гарні кольорові дереворізи Богдана Божемського та чорні дереворити, переважно церков й ікон, відомого майстра екслібрису Тирса Венгриновича з Кракова . Цього року численно були заступлені графіки мистців Ярослава Ничая, Любомира Крислача, Івана Сороки і Д. Довбушинського — усі вони зі Львова і їхня тематика „львівська"– Св. Юрій, Великий театр, Ринок. Крім картин на столах ґалерій було багато вишивок, писанок, різьби і тканин з рідної землі, багатої на таланти.

Кераміку репрезентували станки Мотрі Малюци Янюк (трипільська) і Марії Бокало (гуцульська і трипільська). Дуже цікаві були порцелянові тарілки, ручно мальовані в українському стилі Марією Лебіщак з Пенсильванії.

Задовільно поставлена була інформаційна справа. Комітет мав свій станок, де можна було дістати різні друковані інформації про Україну і сучасні там події. Були теж програмки фестивалю — усе це було опрацьоване Климентієм Баб'яком. Інформацією служили теж станок ООЧСУ (В. Стельмах) та Української Едукаційної Асоціяції Меріленду (мґр С. Басараб). Найновіші українські видання пропонувало відвідувачам видавництво „Катаракт" (О. Черінь) та станок видавництва „Сучасність" (З. Білевич і М. Дацківський). Оба ці станки мали відеострічки з останніх подій в Україні. Станок „Євшану" з Канади мав великий вибір авдіострічок. Місцевий відділ АОЛПУ разом із централею, яку репрезентували Божена Ольшанівська і Володимир Боднар, інформували про працю „Зеленого світу" в Україні і допомогу йому та збирали підписи під петицією за відкриттям консуляту в Києві.

Була значна кількість станків з сувенірами в українському стилі, між якими вирізнявся станок С. і М. Слотівих. Були і позамісцеві українські золотники, станки з речами з України. Парафії наших церков (в Балтиморі, Куртис Бей, Силвер Спринґ), а також СУА, ОЖ ОЧСУ, СУМА, Школи Українознавства, „Дніпра" підготовили буфети.

Для учасників фестивалю великою атракцією були виступи українського танцювального ансамблю „Лиман", що його мистецьким керівником є Орест Ласюк. Ансамбль налічує біля 30 осіб, багато із них неукраїнці, має різні стилізовані строї для виступів. Більшість його виступів є поза українською громадою і тому фестиваль є однією з рідкісних нагод побачити ансамбль в акції. В мистецькій програмі фестивалю виступав теж Славко Косів з дружиною, виконуючи сучасні українські пісні.

Український фестиваль в Балтиморі мав великий успіх і гарно зарепрезентував нас перед нашими співгромадянами. Фестиваль відкрив Андрій Чорний, голова фестивального комітету, коротким привітальним словом та Віра Ганкевич МекФітерс відспіванням національних гимнів. Сценічною програмою вела в суботу Оксана Палійчук, а в неділю мґр Ліда Чумак. На фестиваль загостив посадник міста Курт Шмок та конґресмени Гелен Делич Бентлі і Бенджамин Кардин. Усі вони виступили з привітами. Івнінґ Сан" з 8-го червня помістив обширну статтю про наш, литовський і польський фестивалі із великою світлиною Андрія Чорного, голови українського фестивалю, а недільний „Сан" з 24 червня — світлину із танком „Лиману".

Б.С.

Провід...

(Закінчення зі стор. 1)

Новоіменований провідник Пласту з України пл.сен. О. Криськів і голова ГПБ пл.сен. О. Гаврилюк проходять біля рядів пластунів.

би учасники того виїмкового свята зібралися в чотирикутник по своїх уладах на великій площі, де під ясним сонцем гордо маяли синьожовтий і зоряний прапори. Обов'язки бунчужного на апелі виконував пл. сен. Марко Якубович, ЛЧ, а святочний наказ Головно Пластової Булави про передання пластової ідеї в Україну відчитала ст. пл. Оксана Куровицька, Гр.

Згідно з програмою, яку підготовили члени Головної Пластової Булави, голова її пл. сен. Орест Гаврилюк перевів заприсяження О. Криськова на прапор 1-го куреня пластунів-юнаків ім. Федя Черника, що його передали представники Українських Січових Стрільців, Українському Пластові. Цей історичний прапор зберігається у Пластовій Станиці у Філядельфії. Прапор ніс пл. скоб-обсерватор Марко Брикович, а підхорунжими були пл. скоб Коля Савицький і пл. вірлиця Христина Петріна.

Опісля на заклик голови ГПБ усі присутні пластуни повторяли вголос за О. Криськовим слова пластового обіту, а вкінці пл. сен. О. Гаврилюк припняв заприсяженому на груди пластову лелійку.

Важливою частиною передання пластової ідеї на Україну були символічні дарунки, що їх вручено О Криськову. Збірник давніх пластових знімок вручив О. Криськову один із найдавніших пластових провідників, колишній голова тайного Пласту, пл. сен. Яро Гладкий, головню пластової ватри передав голова Головної Пластової Ради пл. сен. Любомир Романків і символ Пласту, пластову лелійку сплетену водне із тризубом, призначену до пластового прапору, вручила від пластунів ЗСА голова КПС пл. сен. Ольга Кузьмович.

Зворушений новозаприсяжений провідник Пласту зі Львова дякував дрижачим голосом і запевнив, що залишиться вірний пластовому обітові. Відтак О. Криськів в супроводі голови ГПБ та асисти зробили перегляд зібраних пластових частин, в яких виструнчилися усі присутні пластуни від наймолодших новаків до сивоголових пластунів-сеніорів, які перенесли пластову ідею несплямленою через усі роки „бурій і негод".

А пластові прапори похилилися, віддаючи почесть відродженій пластовій організації в Україні.

У середу, 11-го липня, пл. сен. О. Криськів від'їхав до Львова, щоб там перевести перший вишкільний табір для пластових провідників.

Тиждень перед історичним моментом заініційованим Головною Пластовою Булавою, який відбувся на „Вовчій Тропі", переведено в Канаді на таборі „Золотої Булави" заприсяження Ігоря Гринівa та Ореста Шота, які приїхали туди на запрошення Крайової Пластової Старшини, але не могли прибути до ЗСА, через те, що саме 8-го липня вони повернулися в Україну.

Союзівка...

(Закінчення зі стор. 1)

сики, романтики та модернізму. До останнього належала соната чеського композитора Фішера. Квітослава дала пояснення до цього твору, сказавши, що в ньому проходить тема боротьби добра і зла та що добро завжди перемагає, тому твір закінчується тихою молитвою. Ця соната була написана в 1990 році і є присвяена ідеї визволення Чехо-Словаччини, що є дуже співзвучне з сучасними подіями в Ураїні.

На закінчення концерту піяністка полонила публіку глибоким і сентиментальним виконанням двох творів Лисенка, попереджуючи це словами, що вона з приємністю несе сьогодні українську музику у вільний світ.

Публіка з ентузіязмом вітала мисткиню.

У світлу пам'ять бл. п. Василя Кучкуди

Василь Кучкуда

В ранніх годинах неділі 14-го січня у шпиталі в Брик Тавн, (Brick Town) Н. Дж., помер на 96-му році життя успішний український підприємець меценат бл. п. Василь Кучкуда, уродженець містечка Поморяни на Зборівщині, Україна. Василь народився у заможній і свідомій родині 12-го січня 1894 року, де й одержав початкову освіту. Відтак батьки післали сина Василя до торговельно-промислової школи в Золочеві, яку після чотирьох років навчання і відповідної практики на підприємства закінчив успішним іспитом, одержавши диплом слюсарського майстра, а згодом прийняли його і в члени професійної асоціяції майстрів у Золочеві.

В 1913 році почали ширитися тривожні вістки, що вкоротці буде війна в Европі. Тоді батьки щоб охоронити сина порадили Василеві виїхати до Америки.

Осінню 1913 року Василь Кучкуда опинився у Ню Йорку. Він відзначився непосидющою вдачею, був підприємчивим. Негайно знайшов собі тимчасову працю в ресторані й рівночасно почав ходити до школи на вечірні курси англійської мови, яку опанував до повної міри — запізнавшись з життям нового світу, особливо з життям Ню Йорку. Пізніше перейшов працювати до фабрики машин, де була для нього праця цікавою, добре платною і легкою.

Василь був дуже активним у громадському житті. 14-го липня 1914 р. скликав з'їзд земляків поморянців, на якому було створено Т-во „Поморяни", а його фінансовим секретарем обрано Василя. Метою „Поморян" було нести матеріяльну допомогу українській громаді, особливо, в будові церкви, Народного Дому, будинку читальні „Просвіта" і розбудові її бібліотеки, яким сам посилав значні суми зі своїх власних заощаджень.

З вдячности за його працю з'їзд т-ва „Поморяни" обрав Василя делеґатом на з'їзд Федерації Українців Америки, який відбувся в столиці ЗСА Вашінґтоні у 1918 році, а в 1919 р. Управа Федерації У.А. обрала Василя головним фінансовим секретарем. В. Кучкуда був рівночасно активним членом Окружного Комітету Федерації У.А. в Ню Йорку. У 1920 р. переїхав Василь до стейту Ню Джерзі, де в 1922 році став власником великого підприємства в Північному Арлінґтоні, Н. Дж., „Correct Laundry Cleaners", якою управляв успішно аж до відходу на емеритуру в 1961 р.

Замешкавши в Нюарку, Н. Дж. постійно займався громадською працею, будучи активним членом місцевих установ і організацій, як Української Щадниці, відзначений почесним членством „Чорноморської Січі" в Нюарку за громадську працю.

Бл. п. Василь Кучкуда — це взір українських патріотів не на словах, а на ділі, бо своєю відданістю українському народові, своїми щедрими пожертвами на добрі українські почини заслужив він на почесне ім'я меценат української культури.

Отже, був меценатом Фонду катедри Українознавства Гарвардського Університету, Фонду Гарвардського Проєкту, Української Католицької Митрополичої Семінарії в Стемфорді (дав 25.000 дол.), коледжу С.С. Василіянок (Манор Джюніор Коледж) у Філядельфії та Українського Музею в Ню Йорку.

В похоронному заведенні Литвин і Литвин у Юніон, Н.Дж., після Панахиди, яку відслужив о. Богдан Лукій, попрощали бл. п. Василя Кучкуду в відкритій домовині в далеку неповоротну дорогу до Вічности голова Спортово-виховного Т-ва „Чорноморська Січ" в Нюарку Мирон Стебельський і від нюаркської громади проф. Михайло Цяпка.

Після похоронної відправи в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку вдячна українська громада під проводом о. пароха Богдана Лукія відпровадила тлінні останки бл. п. Василя Кучкуди до Бавнд Бруку і похоронила там же на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного.

Відтак на традиційній тризні в Народному Домі в Ірвінґтоні, Н. Дж., в якій взяли участь учасники похоронних відправ, ще згадували теплими словами покійника землячка Надія Бігун і Омелія Цяпка.

Усі промовці підкреслювали високі громадські чесноти бл. п. Василя Кучкуди, щирий патріотизм, відданість українському народові й його церкві, висловлюючи рівночасно щирі співчуття дружині пані Пелягії, братанкові інж. Олександрові з дружиною та родині.

На закінчення похоронів промовив інж. Олександер Кучкуда з Фльориди, поділившись з присутніми споминами про стрийка. Закінчив подякою усім власникам похоронних обрядів та інтонацією „Вічная пам'ять".

Михайло Цяпка

В ЛОНДОНІ НАЙМЕНОВАНО на пост Архиєпископа Кентербері — духового провідника Англіканської Церкви та її 70 міл. вірних по цілому світі Єпископа Джорджа Кері. Найменування 54-літнього д-ра Дж. Кері було досить великою несподіванкою, але всі прийняли її із задоволенням, беручи під увагу його відповідні на цей пост кваліґікації на молодий відносно вік. Д-р Дж. Кері вступає на місце Архиєпископа Роберта Раунсі, що в січні відходить на пенсію.

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що 25-го липня 1990 р. в Howard Beach, N.Y. у власному домі померла наша Найдорожча

МАМА, БАБЦЯ і СЕСТРА

бл. п.

МАРІЯ МАСКАЛИ

з дому ЛИТВИН

сестра покійних Мирона, Василя, Наталки і Анни.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в суботу, 28-го липня 1990 р. в Lytwyn & Lytwyn, 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J. о год. 10-ій рано на цвинтар Evergreen в Гілсайд, Н. Дж.

Залишені в смутку:

ЕДВАРД — син
ЕЛЕНОР — дочка
ЛІЗА і ЕВА — внучки
СТЕФАН — брат

В Бразилії вшановано Отамана С. Петлюру і полковника Є. Коновальця

Заходами Українсько-Бразилійського Клюбу з осідком в Куритибі 27-го травня вшановано голову Директорії і Головного Отамана Української Народної Республіки Симона Петлюру та організатора і команданта Січових Стрільців і голову Організації Українських націоналістів полковника Євгена Коновальця, які віддали своє життя за волю України.

Вранці парох української католицької катедри св. Івана Хрестителя о. Даниїл відслужив Богослуження і Панахиду за обох великих синів України. Були присутні: голова представництва Уряду Української Народної Республіки в екзилі, секретарка представництва і голова Жіночої Організації при Хліборобсько-Освітньому Союзі Режіна Шпак Рубінець.

В проповіді о. Даниїл висловився дуже зворушливо про обох борців за волю України Отамана Петлюру і полковника Євгена Коновальця.

О 9-ій годині вранці відбулося Богослуження і Панахида за Отамана Симона Петлюру і полковника Євгена Коновальця в українській католицькій церкві Різдва Божої Матері. Представниками були Євгенія Б. Мазепа, секретарка Українсько-Бразилійського Клюбу, проф. д-р Оксана Борушенко, референтка культурно-освітня Українсько-Бразилійської Центральної Репрезентації і Олександер Равлик, голова Хліборобсько-Освітнього Союзу.

В 10-ій годині о. Єриміяс Ференць відслужив Богослуження і Панахиду за обох героїв-вождів України в українській автокефальній православній церкві св. Деметрія. Представниками були Василь Чмир, голова Українсько-Бразилійського Клюбу і Ярослав Волощук, референт культурно-освітній Українсько-Бразилійського Клюбу і Хліборобсько-Освітнього Союзу.

Отець Єриміяс виголосив дуже змістовну доповідь про обох борців за визволення України з-під московсько-польської окупації.

Після обіду в приміщенні Хліборобсько-Освітнього Союзу голова Фолкльорної групи „Барвінок" при Хліборобсько-Освітньому Союзі Роберт Андрій Орищин виголосив дуже змістовну доповідь про життя і боротьбу за волю України Отамана Симона Петлюри і полковника Євгена Коновальця.

Д-р Михайло Рубінець

В СЕРЕДУ, 25-ГО ЛИПНЯ, Сенат офіційно обвинуватив одного з своїх членів у „безчесті та ганебній діяльности" та фінансових махінаціях. Сенатор Дейв Дюренберґер, республіканець з Міннесоти, у відповідь на одноголосне звинувачення сказав, що він „любить" цей Сенат та відстоює засади, на яких він стоїть. Випадок дисциплінарного покарання 55-літнього Д. Дюренберґера став дев'ятим в історії Сенату та першим за останнє десятиліття. Знеславлений сенатор мусить заплатити відшкодування та, згідно з його твердженням, в майбутньому прикладе зусилля, щоб виправдати себе.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що дня 15-го липня 1990 р. у Лейк Вілла, Ілл. відійшов у Вічність

наш Найдорожчий

ЧОЛОВІК, ТАТО, ДІДУНЬО та ПРАДІДУНЬО

бл. п.

Микола Потграбія

проживши 67 років.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 18-го липня 1990 р. у катедрі св. о. Миколая, а опісля на цвинтарі св. о. Миколая у Чикаґо, Ілл.

У глибокому смутку:

дружина — ПАРАНЯ
дочки —
ЮЛІЯ СКРИПНИК з чоловіком ЕВГЕНОМ
ОЛЬГА ВОЙЦІЦКІ з чоловіком РОДЖЕРОМ
ЛЕСЯ МЕЛЬНИЧУК з чоловіком ЕВГЕНОМ
і ІРЕНА
дев'ять внуків та один правнук

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в понеділок, 23-го липня 1990 р. відійшов у засвіти, на 79-му році життя

наш Найдорожчий

св. п.

БОГДАН МИРОСЛАВ ТАРНОВЕЦЬКИЙ

У глибокому смутку:

доньки —
УЛЯНА з чоловіком МИКОЛОЮ ПАРХОМЕНКО
ТАМАРА з чоловіком ЯРОСЛАВОМ ТРУШ
сини — ТАРАС і ОРЕСТ
брат — РОМАН з дружиною НІНОЮ
братанки — ЮРІЙ і РОМАН з родинами
сестра — ДАРІЯ САВКА
сестрінка — РОКСОЛЯНА
сестрінки — СТЕФАН, ВОЛОДИМИР і БОГДАН з родинами
внучки —
НАТАЛІЯ КВІТКА
ДІЯНА ЛЮБОВ
вуянка — МАРІЯ БУКОЄМСЬКА
кузини —
ІРИНА МОРОЗ з чоловіком МИХАЙЛОМ
ОЛЬГА ТРУШ з родиною

ПОХОРОН 27-го липня 1990 р. з похоронного заведення Градовського, Дітройт, до церкви св. Михаїла, а відтак на цвинтар St. Hedwig, Dearborn Ht., Mich.

„Думці" на дорогу!

„Мені війнула в очі сивина
Та я нічого не везу додому,
Лиш горсточок старого полотна
І вишите життя моє на ньому".

І так вибираючись з хором „Думкою" в турне по Україні застановляюся і наново починаю розуміти слова цієї пісні. Роки війни, післявоєнні скитання і врешті притулок в обіймах Статуї Свободи! Скільки тривожних і непевних років, скільки тяжкої праці і зусилля, щоб збудувати родинне гніздо і скільки турбот, посвяти і болю, щоб пташата не порозлітались і не пропали у вирі неукраїнського життя.

Оце і той „горсточок старого полотна", який тулимо до сердець і на якому вишите наше життя поза рідним домом.

Тепер, коли відчинилися двері і з України приїжджають професійні мистецькі групи, привозячи нам подих рідної світлиці, запах шовкової степової трави і візію сонцем осяяного золотоверхого Києва насувається питання „Що повеземо ми, хор „Думка" в Україну? Повеземо подих заокеанської демократії, подих свободи і вільні, щирі душі. Повеземо гордість, що ми зуміли заховати і виплекати нашу культуру. Гордість, що не загубили в тяжких умовах своєї національної свідомости. Повеземо нашу любов до страдальних матерей і бажання допомогти і облегчити наслідки стршного Чорнобиля. Повеземо матеріяльну допомогу, здобуту роками тяжкої праці, незламністю духа і наполегливістю. Повеземо не професійних співаків, бо на такий люксус ми не можемо собі позвилити, а матерей, і господинь, і професійних жінок, працюючих батьків і дідусів, які з посвятою їдуть щотижня на проби і вертаються вичерпані фізично, але з душевним вдоволенням. А найголовніше, що повеземо, це пісню, але не на те, щоб зворушити сантиментом, а на доказ нашої самопосвяти і нашої любови до рідної культури і музики!

І хоч нас водило „у безвісті" життя, та ми повертаємось з гордістю на „свої пороги".

М. М-ла

Б. Тимошенко в Лос Анджелесі

В неділю, 3-го червня, завітав до української громади в Лос Анджелесі гість з України, прозаїк, поет, публіцист і член секретар'яту Руху Борис Тимошенко. Зустріч з ним відбулася заходом Народного Фонду Допомоги Україні, Відділ Лос Анджелес.

Дорогого гостя привітав голова НФДУ Зенон Захаріясевич. У своєму вступному слові він підкреслив особливу вагу Руху і НФДУ в боротьбі за самостійність України та подав коротку біографію гостя.

У своїй доповіді Б. Тимошенко по-художньому змалював еволюцію процесу відродження України від закінчення останньої світової війни до сьогоднішніх подій. Використавши як приклад сумний епілог повоєнних часів, коли батьки поверталися з війни додому, а його батько не повернувся, Борис почав аналізувати причини реакції зі сторони знедоленого народу. А причин тих було багато. На протязі 70 років Москва довела Україну до руїни в кожній ділянці її буття. Москва безпощадно нищила найменші вияви української національної ідентичности. Українську мову вважала діялектом російської мови. Десятки тисяч наших інтелектуалів, нашу еліту фізично знищила. Україна в очах Москви була її кольонією. Довжелезний ланцюг злочинів тягнувся від Леніна, Сталіна, Хрущова, Брежнєва аж до сьогодні... Завершенням тих злочинів була Чорнобильська трагедія, наслідки якої відчувають не лише мільйони українців, але й другі народи. І наш нарід пробудився. Питає: „Що та комуністична партія принесла українському народові"? Та й другі народи почали задавати таке ж саме питання. На думку прелеґента Горбачов зрозумів, що настав час переміни, щоб врятувати СССР від певної заглади. І так його концепт „перестройки" зворушив з місця спочатку московську пресу, а опісля й українську, які виставили на світ денний жахливі злочини Сталіна. Спілка Українських Письменників, еліта української суспільности приступила до енергійної праці. Почався процес відродження української мови. Створилось Товариство Української Мови. А потім почались масові демонстрації, наприклад, проти злочину в Чорнобилі.

Борис Тимошенко з членами Управи НФДУ й представниками Балтійської Ліґи в Лос Анджелесі

Прелеґент довше зупинився над описом ходу нарад Установчого З'їзду Руху, ілюструючи конфлікт між компартією та представниками патріотичного громадянства. Він характеризував такі постаті як: Кравчук (льояльний комуніст), Корнієнко (завзятий партієць), Яворівський (письменник і голова Руху в Києві) та Горинь (знаменитий організатор і респектований лідер Руху). Не дивлячись на завзятий опір зі сторони компартії, люди одноголосно проголосували за створення Руху. Це був доказ єдности потрібної в так важливій хвилині. Борис Тимошенко описав ще один епізод, який виразно демонструє єдність і любов до свого народу в усіх прошарках суспільства, а саме: Живий Ланцюг, 21-го січня ц. р. Біля одного мільйона українців та представників інших націй створили ланцюг від Києва до Львова. Київ ще не бачив стільки синьо-жовтих прапорів за свою історію. На різних частинах цього ланцюга стояли народні депутати УРСР, як Гончар, Павленко, Яворівський, Братунь та другі. На обличчях всіх учасників можна було відчитати радість, почуття єдности, новий дух, якого словами не можна було описати. Десь біля 12-ої години дня зійшлися люди на Софійському Майдані, де співи, промови українців та представників інших народів не вгавали аж до вечора. Люди не хотіли розходитися, і аж Горинь своїм авторитетом вплинув на людей щоб розійшлися до домів. Видно було, що нарід хоче правди! Та Рухові є важко інформувати людей тисячними тиражами, інформації треба друкувати мільйонними тиражами, щоб задоволити потреби населення.

Варто було б згадати дещо про участь молоді в боротьбі з партійними прилічниками, але певно їх геройська посвята буде як слід записана в історії України. В заключенні Борис Тимошенко пригадав, що трапляється нагода, якої ми не можемо пропустити. Ми маємо всі можливости на відновлення незалежности Української Держави. Але ми мусимо бути об'єднані, і він подав клич: „Українці всього світу — єднайтеся!".

Марійка Огаренко, модератор імпрези, подякувала шановному гостеві за його вичерпуючу інформативну доповідь і передала слово Марійці Захарків, яка з чуттям прочитала вірш Бориса Антоненка Давидовича „Бранка". Цей вірш має особливе значення в українській літературі, як пізніше зазначив Б. Тимошенко.

Далі слідували питання і відповіді. Типові питання відносились до майбутньої програми Руху, відношення Руху до Української Республіканської Партії та до проголошення самостійности України, участь Руху в Організації Об'єднаних Націй, відношення Української Автокефальної Православної Церкви до Української Католицької Церкви, відношення Руху до етнічних груп і т. п. На всі питання гість подав вичерпуючі відповіді, які були оперті на основі, що Рух об'єднує всі політичні партії і віровизнання, тому що Україна є для всіх.

Під кінець імпрези, Богдан Стус, голова українського Культурного Осередку вітав гостя і подякував за його цінну доповідь та побажав Рухові успіхів в боротьбі за самостійну Українську Державу. Імпреза закінчилася спільним відспіванням національного гимну. Ще довго люди не розходилися, гуторили з гостем, оглядали монтаж знімок з подій Руху, закуповували сувеніри, книжки, тощо. Під час умпрези відбулася збірка на Фонд Руху і на Фонд Дітям Чорнобиля, де громада Лос Анджелесу відповідно відгукнулася. Отже, можна з певністю сказати, що ми на західньому побережжі Америки також включилися в спільну боротьбу за Незалежну Українську Державу.

Того самого дня після імпрези відбулася товариська зустріч Бориса Тимошенка з репрезентантами трьох Балтійських Держав і Управою Відділу НФДУ, яку приготували Зеня і Любомир Осадци в своєму домі.

На другий день, в понеділок, Борис Тимошенко і Богдан Футала відвідали радієву Станцію КРФК (90.7 ФМ), де відбулося 45-хвилинне інтерв'ю.

Ігор Лесик

Шлях...

(Закінчення зі стор. 2)

кою державою школах, вели у кожному селі дитячі садочки. Самодіяльні драматичні гуртки своїми виставками заповнювали кожну зимову неділю, обмінюючися виставками зі сусідніми селами. Своєрідної самодисципліни вчили гуртки „Відродження" з їх антинікотинними та антиалькогольними акціями. Совєтська влада в 1939 році якраз усі ці ділянки й наслідки їхніх праць знищила і залила цей до антиалькоголізму вихований край якраз водкою. Те позитивне, що свідомий східній українець сьогодні бачить і відчуває, побувши в західних районах, є власне відгомоном невтомної праці кількох поколінь що зуміли підтягнути західньоукраїнське село до середньоевропейського рівня.

У згаданій бесіді залишається багато недосказаного. Політичні програми вимагають чіткого розмежування зі своїми політичними сусідами. Власна програма повинна бути чітко визначена і охоплювати й заторкати істотні справи нації і суспільства. З допомогою діяспори для дітей Чорнобиля, що Рух її зорганізував, гострі питання України розв'язані не будуть. Слід підняти категоричні вимоги до держави, щоб вона негайно розв'язувала соціяльні недоліки, які виникли внаслідок її господарювання.

Дуже правильно автори підкреслюють, що не так чужі вороги як свої власні примітиви, опортуністи й кар'єристи причинилися до сучасного катастрофічного стану країни і суспільства. Його оздоровлення вимагає великої виховної праці, ініціятиву якої повинні підняти ті здорові сили, в яких не вбито сумління і совісти. Високий рівень громадської, політичної та загальної культури, що її осягнули народи Західньої Европи полягає у великій пошані й важливій ролі, яку тут має суспільна праця. Врешті й українці, що тепер мають змогу придивлятися до життя діяспори, напевно могли переконатися, що добробут і впорядкованість громадського життя діяспори — це вислід сумлінної, жертвенної праці суспільного характеру.

Слід не тільки позитивно, але й критично підходити до державних мужів 1920 років, як наприклад Скрипника, які мають теж чимало гріхів за собою, бо не мавши забезпечених державновладних плечей, стягали на фізичну загибель найбільш активну, працьовиту інтеліґенцію зі Львова, Праги, Відня, Берліну чи Варшави.

Щойно як талановиті й працьовиті одиниці рішаться віддавати свої сили для піднесення стану у власному районі чи області, поправляти долю свого найближчого довкілля і не пхатимуться в імперську Москву, зможуть змінити викривлення минулого в напрямі власнопідметности своєї землі, мови та їх інтересів. Досьогодні Харків, Дніпропетровське чи Одеса „звітують" прямо Москві, а Київ не знає, що діється у найближчих районах. Відмова комсомольського керівника переїхати до праці в Москву, бо в нього досить праці в Києві — це шлях до правильної настанови.

Львівська...

(Закінчення зі стор. 2)

ці, що переводили пляновий терор в життя!). Створюється картотека репресованих, переслідуваних та депортованих за період від 1939 до 1980 років. Продовжуються опрацьовання матеріялів, пов'язаних з ґеноцидою операцією „Висла". Правозахисна функція організації „Меморіял" зосереджується над допомогою безробітним, для чого основано „Асоціяцію безробітних". Організація надаватиме допомогу репресованим і їхнім сім'ям і сприятиме створенні асоціяцій для всебічного захисту законних інтересів репресованих, як відшкодування заподіяного репресованим збитку й надання їм всебічного соціяльного забезпечення. Для сучасних переслідуваних з політичних чи релігійних причин старатися про прискорене переглянення і закінчення їхніх справ.

Для інформації й популяризації завдань „Меморіялу" існує часопис „Поклик сумління" під редаґуванням академіка Євгена Гринівa; видаються також популярні брошури, співаники та колядники на котрі настав тепер великий попит. Для забезпечення успішности праці організації створюються робочі комісії: Організаційно-координаційна, Редакційно-видавнича, Науково-дослідницька, Свободи совісти, Реабілітації, Пам'яток культури, Екологічна, Репресованих і Соціяльно-правова. Ці комісії працюють на самостійній базі з усіма тереновими клітинами організації.

Центральні органи львівського „Меморіялу":

Голова — Юхновський Ігор, — академік АН УССР, заступник голови Західнього наукового центру АН УССР, директор Львівського відділення Інституту теоретичної фізики АН УССР.

Заступник голови і голова правління — Гринів Євген, завідуючий відділом Інституту соціяльних наук АН УССР, кандидат філософічних наук.

Співголови правління:

Батіг Михайло — головний редактор газети „Ленінська молодь".

Гордієнко Володимир — завідуючий відділом Фізикомеханічного інституту АН УССР, доктор технічних наук.

Крушельницька Лариса — старший науковий співробітник Інституту суспільних наук АН УССР, кандидат історичних наук.

Косів Михайло — науковий співробітник Інституту суспільних наук АН УССР, член СП України.

Чайковський Богдан — директор Львівського історичного музею.

Чорновіл Вячеслав — журналіст.

Прихильники „Меморіялу" в Америці